

МЕДИЦИНА, ПЕДАГОГИКА И ТЕХНОЛОГИЯ: ТЕОРИЯ И ПРАКТИКА

Researchbib Impact factor: 11.79/2023

SJIF 2024 = 5.444

Том 2, Выпуск 8, 31 Август

KREATIV YONDASHUV ASOSIDA DIDAKTIK MATERIALLAR YARATISH MEKANIZMLARI

Gadayeva Mohigul Muxamedovna

Osiyo Xalqaro Universiteti "Tarix va filologiya" kafedrasida assistenti

Annotatsiya: Bu ilmiy-nazariy, tahliliy maqolada kreativ yondashuv asosida o'qitishning didaktik ta'minotini yaratish mexanizmlari haqidagi fikrlar bayon etilgan.

Tayanch so'z va tushunchalar: didaktik ta'minot, xususiy metodika, o'qitish usullari, o'quv materiallari, o'qitish tamoyillar, kreativlik

Аннотация: В данной научно-теоретической аналитической статье раскрываются

мнения о механизмах создания дидактического обеспечения, основанного на креативном подходе.

Ключевые слова и понятия: дидактическая поддержка, частная методология, методы обучения и материалы, дидактические принципы, творчество.

Kreativ o'zi nima? Creato -lotincha so'z bo'lib," Yaratuvchanlik", "Ijodkorlik"

ma'nolarini anglatadi. Bir qarashda ta'lim jarayonini kreativ g'oyalar asosida tashkil

etish o'quv dasturida belgilangan talablardan chetga chiqishdek tasavvur qoldiradi.

Biroq, kreativlik, ijodiy yondashish o'quv mashg'ulotlarini mavjud Davlat ta'lim

standartlari (DTS) ga moslashtirish, qolaversa, o'qituvchilardan o'qitish jarayoniga

nisbatan kreativ, ijodiy yondashuvni ta'minlashga xizmat qiladigan metod, usul va

vositalar mashg'ulotlarni metodik jihatdan samarali, to'g'ri olib borilishini ta'minlaydi.

Pedagogik nuqtai nazardan ta'lim mazmunini shakllantirish quyidagi uch bosqichda amalga oshiriladi :

МЕДИЦИНА, ПЕДАГОГИКА И ТЕХНОЛОГИЯ: ТЕОРИЯ И ПРАКТИКА

Researchbib Impact factor: 11.79/2023

SJIF 2024 = 5.444

Том 2, Выпуск 8, 31 Август

- umumiy nazariy bosqich;
- o'quv bosqichi;
- o'quv materialini o'zlashtirish bosqichi.

O'quv materialini o'zlashtirish bosqichida ta'lim mazmunining o'quv modul (fan)lari bo'yicha yaratilgan DTS, o'quv rejasi va o'quv dasturi kabi me'yoriy hujjatlar, shuningdek, o'quv manbalari (darslik, o'quv va metodik qo'llanma, yo'riqnoma, tavsiyanoma va shu kabilar)da aks etishni ta'minlanadi.

Shaxsda kreativ fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirish uchun, eng avvalo, ularda

tanqidiy fikrlash malakalarini shakllantirish talab etiladi. O'quv materiallarini o'quvchilarga taqdim etishda savolning «Agarda ...?» deb qo'yilishi topshiriqlarni

bajarish jarayonida ularning ham ob'ektiv, ham sub'ektiv fikrlash ko'nikmalarini

samarali o'zlashtirishlarini ta'minlaydi. Kreativlik o'quvchilarda «nafaqat yangi

g'oyalarni ilgari surishini taqozo etishi, balki o'quv masalalari bo'yicha qarorlar qabul

qilish, tahlil etish ko'nikmalarini ham shakllantira olishi lozim. Kreativlik jarayoni

boshlang'ich g'oyalarni ishlab chiqish, ularni tadqiq qilish va tahlil etish, zarur bo'lsa

ulardan voz kechishni ham o'z ichiga oladi. Ayni o'rinda shuni ham aytib o'tish joizki,

ta'lim jarayoniga nisbatan kreativ yondashuv ta'lim olish, o'quv fanlari asoslarini

o'zlashtirishga nisbatan qiziqishi susaygan o'quvchilar bilan ishlash maqsadida emas,

balki barcha o'quvchilar bilan jonli, qiziqarli, jo'shqin muloqotga kirishish, ularni

faollikka undash uchun qo'llaniladi.

Pedagoglarning o'quv mashg'ulotlari uchun didaktik materiallarni tayyorlashda

МЕДИЦИНА, ПЕДАГОГИКА И ТЕХНОЛОГИЯ: ТЕОРИЯ И ПРАКТИКА

Researchbib Impact factor: 11.79/2023

SJIF 2024 = 5.444

Том 2, Выпуск 8, 31 Август

quyidagi zamonaviy talablarga muvofiq ish ko'rishlari kutilgan ta'limiy natijaning

qo'lga kiritilishi uchun zarur sharoitni vujudga keltiradi:

- aniq maqsadga yo'naltirilgan bo'lishi;
- o'quvchilarning ehtiyoj va qiziqishlariga muvofiq tayyorlanishi;
- o'quv axborotlarining asoslanganligi;
- o'quvchilarning o'quv-bilish faoliyatini – faollashtirish imkoniyatiga

egalik;

- o'quvchilarni juftlikda, kichik guruhlarda faol ishlariga uchun sharoit yaratish;
- o'quvchilarda mustaqil, ijodiy, tanqidiy va – kreativ fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirish;
- zamonaviy ahamiyat kasb etishi;
- estetik jihatdan sifatli bo'lishi;
- noaniq tushuncha va iboralardan holi bo'lishi;
- aniq natijani kafolatlay olishi;
- turli vaziyatlarda qo'llay olish imkoniyatiga egalik;
- mavjud bilim, ko'nikma, malakani mustahkamlashga xizmat qilishi.

O'quv mashg'ulotlari uchun didaktik materiallarni tayyorlashda pedagoglar o'quv

manbalari (darslik, o'quv, metodik va o'quv-metodik qo'llanma, yo'riqnoma, tavsiyanoma, lug'at, ensiklopediya, atlas, ish daftari, xrestomatiya kabi bosma nashrlar, shuningdek, Internet materiallari, EATR kabi elektron axborot manbalaridan

olingan ma'lumotlardan maqsadli, samarali foydalanishlari mumkin. Bu o'rinda

olingan ma'lumotlarning ishonchliligi muhim. Shu sababli pedagoglar didaktik

materiallarni tayyorlashda o'quv axborotlarining ishonchli ekanligiga e'tiborni

qaratishlari zarur. Binobarin, ilmiy asosga ega dalillar bilan boyitilgan didaktik

materiallar o'quvchilarning umumiy va kasbiy rivojlanishini ta'minlashda o'ziga xos

МЕДИЦИНА, ПЕДАГОГИКА И ТЕХНОЛОГИЯ: ТЕОРИЯ И ПРАКТИКА

Researchbib Impact factor: 11.79/2023

SJIF 2024 = 5.444

Том 2, Выпуск 8, 31 Август

ahamiyat kasb etadi.

Foydalanilagan adabiyotlar ro‘yxati:

1. Ziyomhammadov B. Pedagogika. Oliy o‘quv yurtlari uchun qo‘llanma. - T.: «Turon Iqbol». 2006.
2. Gadayeva Mohigul Muxamedovna. (2023). INNOVATSION TA`LIM-BUYUK KELAJAK POYDEVORI . *World Scientific Research Journal*, 17(1), 74–76. Retrieved from <http://www.wsrjournal.com/index.php/wsrj/article/view/2767>
3. Gadayeva, M., & Hamroqulova, N. (2024). THE BASIS OF THE USE OF DEVELOPMENT-PEDAGOGICAL SKILLS IN PEDAGOGICAL ACTIVITY. *Modern Science and Research*, 3(2), 684-689.
4. Gadayeva, M., & Ismoilova, Z. (2024). THE IMPORTANCE OF STUDYING THE SCIENCE OF YOUTH PSYCHOLOGY IN IMPROVING PEOPLE'S LIVES. *Modern Science and Research*, 3(2), 676-683.